

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΟΗΕ.

Όλα τα παιδιά έχουν συγκεκριμένα δικαιώματα που ορίζονται από τις Διεθνείς Συμβάσεις, το Σύνταγμα και τους νόμους. Το σημαντικότερο κείμενο για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΟΗΕ. Η Σύμβαση αυτή, που υπογράφηκε το 1989 από τα κράτη-μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των κρατών για την προστασία και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού. Το 1992 έγινε νόμος και στην χώρα μας (νόμος 2101/92).

Τα άρθρα που περιέχει η Σύμβαση μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τέσσερις ευρύτερες κατηγορίες:

Δικαιώματα Επιβίωσης:

Καλύπτουν το δικαίωμα του παιδιού για ζωή και τις ανάγκες που είναι πιο βασικές για την ύπαρξή του. Αυτά συμπεριλαμβάνουν ένα επαρκές επίπεδο διαβίωσης, στέγη, διατροφή και πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες.

Δικαιώματα Προστασίας:

Απαιτούν τα παιδιά να προφυλλάσσονται από κάθε είδους κακοποίηση, αμέλεια και εκμετάλλευση. Καλύπτουν θέματα όπως ειδική φροντίδα για προσφυγόπουλα, βασανιστήρια, κακοποίηση στο σωφρονιστικό σύστημα, ανάμειξη σε εμπόλεμες διαμάχες, εργασία ανηλίκων, χρήση ναρκωτικών και σεξουαλική εκμετάλλευση.

Δικαιώματα Ανάπτυξης – Εξέλιξης:

Συμπεριλαμβάνουν όλα όσα τα παιδιά χρειάζονται για να μπορέσουν να εκμεταλλευθούν στο έπακρο τις δυνατότητές τους. Για παράδειγμα το δικαίωμα της εκπαίδευσης, το παιχνίδι και η αναψυχή, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, η πρόσβαση σε πληροφορίες και η ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας.

Δικαιώματα Συμμετοχής:

Επιτρέπουν στα παιδιά να παίζουν ενεργό ρόλο στις κοινωνίες και τα έθνη τους. Αυτά περικλείουν την ελευθερία να εκφράζουν γνώμη, να έχουν λόγο σε ζητήματα που αφορούν στη ζωή τους, να συμμετέχουν σε οργανώσεις και να συναθροίζονται ειρηνικά.

Ορισμένα από τα δικαιώματα που περιέχονται στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι:

- Όλα τα παιδιά είναι ίσα και πρέπει να προστατεύονται από διακρίσεις λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, καταγωγής, πεπιοθήσεων, νομικής κατάστασης των ιδίων ή μελών της οικογένειάς τους.
- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να εκφράζουν τις θρησκευτικές ή άλλες πεπιοθήσεις τους.
Οι βίαιοι θάνατοι μεταξύ παιδιών ηλικίας κάτω των 19 ετών έχουν αυξηθεί σε επτά χώρες. Την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, το Ιράκ, τη Λιβύη, το Νότιο Σουδάν, τη Συρία, την Ουκρανία και την Υεμένη. Χώρες που αντιμετωπίζουν μεγάλες συγκρούσεις. Τα παιδιά στη Νότια Αφρική και το Ηνωμένο Βασίλειο αισθάνονται πιο αποξενωμένα από τα δικαιώματά τους, με το 73% και το 71% αντίστοιχα να αναφέρουν ότι η φωνή τους δεν ακούγεται καθόλου ή ότι η γνώμη τους δεν παίζει κανένα ρόλο ούτως ή άλλως.

“Όταν ακούω ότι ένα παιδί πέφτει θύμα bullying λόγω της διαφορετικής φυλής, θρησκείας ή γλώσσας αισθάνομαι θυμό γιατί εμείς, τα παιδιά, μεταξύ μας θα έπρεπε να αισθανόμαστε μεγαλύτερη αλληλεγγύη και να επιδεικνύουμε μεγαλύτερο σεβασμό στη διαφορετικότητα. Τα παιδιά αυτά δεν μεγαλώνουν σε ένα ασφαλές περιβάλλον και αναγκάζονται να απομονωθούν γιατί πιστεύουν ότι διαφέρουν από τους υπόλοιπους. Έκανε ποτέ τον κόπο ένας από τους θύτες που εκδηλώνουν αυτή τη συμπεριφορά των διακρίσεων να προσπαθήσει να αισθανθεί το φόβο και την απόγνωση του θύματος; Όλα τα παιδιά έχουν ανάγκη προστασίας, χαίρονται το ίδιο με το παιχνίδι, αισθάνονται την ίδια περιέργεια για

τον κόσμο ανεξάρτητα από το αν το δέρμα τους είναι λευκό ή μελαμψό, ανεξάρτητα από το αν είναι αγόρια ή κορίτσια, ανεξάρτητα από το όνομα του θεού της θρησκείας τους.

- Τα παιδιά πρέπει να μεγαλώνουν σε ένα περιβάλλον που τους παρέχει τα αναγκαία υλικά αγαθά (στέγη, ρούχα, τροφή) και διασφαλίζει τη σωματική, νοητική, συναισθηματική και κοινωνική τους ανάπτυξη.
- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ιατρική περίθαλψη και φροντίδα, τους εμβολιασμούς, τη νοσηλεία, κ.λπ.

Σύμφωνα με UNICEF, ακόμα και σήμερα, σε όλο τον κόσμο:

Πάνω από 22.500 παιδιά την ημέρα χάνουν τη ζωή τους από αιτίες που μπορούν να προληφθούν, όπως έλλειψη εμβολίων, χρήση ακάθαρτου νερού, έλλειψη τροφής ή κακή διατροφή.

Περίπου 195 εκατομμύρια παιδιά κάτω των πέντε ετών στον αναπτυσσόμενο κόσμο είναι καχεκτικά ενώ, περίπου 129 εκατομμύρια είναι λιπόβαρα - σχεδόν το ένα στα 4 παιδιά. Επιπλέον, 158 εκατομμύρια παιδιά, ηλικίας 5-14 ετών, εργάζονται συχνά σε σκληρές και απaráδεκτες συνθήκες ενώ από 980.000 έως 1.250.000 παιδιά (αγόρια και κορίτσια) πέφτουν θύματα trafficking..

- Όλα τα παιδιά, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά τους, έχουν δικαίωμα να εκφράζουν τη γνώμη και τις απόψεις τους σε θέματα που τα αφορούν. Οι ενήλικες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη τους πριν πάρουν αποφάσεις γι' αυτά.

Όταν ακούμε ότι κάποιος κηδεμόνας δε λαμβάνουν υπόψη την άποψη των παιδιών τους σε θέματα που αφορούν τη ζωή τους και το μέλλον τους, αισθανόμαστε θλίψη γιατί αυτά τα παιδιά δεν θα αναπτύξουν την προσωπικότητά τους σωστά. Στο μέλλον θα έχουν έλλειψη αυτοπεποίθησης, δε θα μπορούν να εκφράζουν με άνεση και θάρρος τη γνώμη τους. Δεν θα νιώθουν ελεύθεροι να έχουν και να εκφράζουν την άποψή τους. Ακόμα, δεν θα έχουν αναπτύξει την κρίση τους, ώστε να συνυπολογίζουν τα δεδομένα και να φτάνουν σε μια απόφαση. με λίγα λόγια, δεν θα είναι ελεύθεροι άνθρωποι.

- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ανάπαυση, στο παιχνίδι και την ψυχαγωγία.

Όταν ακούμε πως ένα παιδί δε μπορεί να παίξει, στεναχωριόμαστε γιατί όλα τα παιδιά πρέπει να ψυχαγωγούνται με διάφορες δραστηριότητες. Μέσα από το παιχνίδι μπορούν να μάθουν τόσα πράγματα, όπως το να μοιράζονται και να συνεργάζονται. Μα και με τα ατομικά παιχνίδια μπορούν να ενεργοποιήσουν τη φαντασία τους και να αναπτύξουν δεξιότητες. Φυσικά προτεραιότητα έχει η μόρφωσή τους, αλλά για τα παιδιά είναι εξίσου σημαντικό και ωφέλιμο το παιχνίδι.

- Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητές τους. Το κράτος πρέπει να παίρνει μέτρα ώστε τα παιδιά να γράφονται και να μη διακόπτουν στο σχολείο, να αναπτύξουν τις ικανότητες και την προσωπικότητά τους. Τα πειθαρχικά μέτρα δεν πρέπει να προσβάλλουν την αξιοπρέπεια των μαθητών.

Στον τοπικό τύπο διαβάσαμε στις 2 Σεπτεμβρίου:

Προβληματισμό στην τοπική κοινωνία προκαλεί η μαθητική διαρροή σε σχολεία της ενδοχώρας του Ρεθύμνου, καθώς ο νομός είναι πρώτος σε ποσοστό, σε επίπεδο χώρας, στη μαθητική διαρροή στα αγόρια. Το Ρέθυμνο έχει ποσοστό μαθητικής διαρροής της τάξης του 3,89%, ενώ μια πενταετία πριν το ποσοστό αυτό άγγιζε το 10%.

Το γεγονός αυτό αφορά κυρίως ορεινές περιοχές του Μυλοποτάμου ή απομακρυσμένες περιοχές από τα αστικά κέντρα ενώ, παρά την μείωση του ποσοστού διαρροής, το πρόβλημα παραμένει.

Κύριοι λόγοι μπορεί να είναι η απόσταση του σπιτιού από το κοντινότερο σχολείο, η ελλιπής στελέχωσή του, η μεγάλη αναμονή για να έρθουν όλες οι ειδικότητες κ.α. ενώ ο αποχαρακτηρισμός σχολείων ως δυσπρόσιτα, δυσχεράνει το πρόβλημα.

- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα προστασίας από κάθε μορφής κακομεταχείριση: βία, παραμέληση, κακοποίηση (σωματική, λεκτική, ψυχολογική, σεξουαλική) και εκμετάλλευση, μέσα και έξω από την οικογένεια.
- Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από κάθε μορφής οικονομική εκμετάλλευση (επαιτεία, εκπόρνευση, πορνογραφία, δουλεμπόριο, κ.λπ.) Έχουν όμως δικαίωμα στην εργασία με ασφάλιση και υπό προϋποθέσεις, ανάλογα με την ηλικία, το είδος εργασίας, το ωράριο, κ.λπ.

Σε άρθρο εφημερίδας διαβάσαμε: Στην εποχή μας σκάνδαλο είναι ότι πέφτει το χρηματιστήριο και όχι ότι κάθε λεπτό πεθαίνουν 25 παιδιά από ασιτία. Ότι 250 εκατομμύρια αγοράκια και κοριτσάκια σε όλον τον κόσμο ηλικίας 5 – 14 χρόνων δουλεύουν 14 – 16 ώρες την ημέρα δένοντας κόμπους σε χαλιά, στρίβοντας φύλλα καπνού, κόβοντας σπέρτα. Ότι παιδάκια παραμορφώνουν τα χέρια τους ράβοντας μπάλες, κόβοντας διαμάντια, παραμορφώνουν τα πόδια τους δουλεύοντας σε υαλουργίες, σε νταμάρια ή κάνοντας τους βαστάζους στις αγορές (...) όπι παιδάκια ξεφορτώνουν τούβλα στο Νεπάλ για 70 δρχ. σε κάθε 100 διαδρομές μεταξύ του φορτηγού και του γιαπιού

Τα παιδιά που δε νιώθουν αγάπη και θαλπωρή μέσα στην ίδια την οικογένειά τους, αισθάνονται παραμελημένα. Αυτό θα επηρεάσει ολόκληρη τη ζωή τους, γιατί θα πιστεύουν ότι δεν αξίζουν να αγαπηθούν. Δεχόμενα σωματική, λεκτική ή σεξουαλική βία όχι απλά σημαδεύονται ψυχικά για όλη τους τη ζωή, αλλά κινδυνεύουν να κάνουν κακό στον εαυτό τους αν δεν αντέξουν την πίεση του τραύματος. Είναι, κατά τη γνώμη μας, πολύ πιθανό να μετατραπούν οι ίδιοι σε θύτες στα δικά τους παιδιά, γιατί αυτή είναι η μόνη συμπεριφορά που έχουν γνωρίσει.

- Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες έχουν δικαίωμα στη δωρεάν ειδική φροντίδα, εκπαίδευση και επιμόρφωση, ώστε να απολαμβάνουν ισότιμη και αξιοπρεπή ζωή.

Όταν ακούμε πως παιδιά με κάποια αναπηρία δεν έχουν πρόσβαση σε όσα θεωρούνται αυτονόητα, όπως η ειδική φροντίδα και η ειδική εκπαίδευση, νιώθουμε απογοήτευση που ζούμε σε έναν κόσμο που δεν φροντίζει να έχουν τα παιδιά με ειδικές ανάγκες ίσα δικαιώματα. Νιώθουμε θυμό και στεναχώρια που κάποιοι υπεύθυνοι παραμελούν τις ανάγκες τους και τους δίνουν την ευκαιρία για ισότιμη και αξιοπρεπή ζωή. Τα παιδιά αυτά χρειάζονται φροντίδα και εκπαίδευση προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητές τους ώστε να μπορούν να αισθάνονται ισότιμα μέλη της κοινωνίας και να αξιοποιήσουν κάθε ταλέντο τους.

Τα ανάπηρα παιδιά είναι ιδιαίτερα τρωτά στη σωματική και τη σεξουαλική βία, στη συναισθηματική και λεκτική κακοποίηση, ενώ σε μερικές περιπτώσεις, η ίδια τους η αναπηρία προξενείται από κακομεταχείριση. Στοιχεία από 15 χώρες δείχνουν ότι σε 7 απ' αυτές, οι γονείς των παιδιών που χαρακτηρίστηκαν ως ανάπηρα, ανέφεραν ότι τα χτύπαγαν είτε στο πρόσωπο, στο κεφάλι ή στα αυτιά τους, επανειλημμένα και όσο το δυνατόν σκληρότερα.

Αραγε γιατί περιμένουμε μια μέρα σαν την σημερινή για να θυμηθούμε αυτά τα στοιχεία;